

tárgyai és betűkészletei már kezdettől fogva vándoroltak, adás-vétel, örökösödés tárgyát képezték, továbbá, hogy egy betűmetsző és betűöntő több könyvnyomtatónak szállított betűket s ugyanazon típus különböző levonatai különböző nyomtatóknál és különböző helyeken előfordulnak annál is inkább, mert ezek a betűmetszők és betűöntők gyakran egyik helyről a másikra vándorolva egészítették ki a kisebb nyomdák készleteit. Az ősnymotatványokból, elsősorban a HAEBLER-féle *Typenrepertorium*-ból nagyszámú példát idéz arra nézve, hogy egy és ugyanaz a betűtípus különböző nyomdák termékeiben előfordul. A betűk kezdettől fogva vándoroltak s annyira labilisak, hogy nem alkalmasak a magát meg nem nevező nyomdász kilétének meghatározására.

A szerző érvek nagy tömegével dolgozik s az ősnymotatványkutatás történetét s a HAEBLER-féle rendszer cáfolatát egyaránt világos és áttekinthető csoportosításban, szabatosan és meggyőzően adja elő. Érveit a jövő kutatás semmiesetre sem hagyhatja felhasználatlanul.

PUKÁNSZKYNÉ KÁDÁR JOLÁN.

A Fővárosi Könyvtár Értesítője. 1928. VIII. kötet. I—4 sz.
248 l. 8. r.

A Fővárosi Könyvtár évenként kiadja központi könyvtára azévi gyarapodásának válogatott jegyzékét. Ezt az ott használatban álló tizedesrendszer szerint elkészített szaklajstromot ENYVVÁRI Jenőnek a könyvtár nagyérdemű igazgatójának jelentése vezeti be, amely a Fővárosi Könyvtár legéletbevágóbb kérdésével, a WENCKHEIM-palotába leendő átköltözéssel a fiókok felállításával s illetőleg újrendezésével kapcsolatos munkákról számol be s tájékoztat arról az intenzív munkásságról, mely ez intézetben belül folyik s arról a nagymérvű gyarapodásról, mely a helykérdést és a személyzetkérdést előtérbe helyezte. Nem feledkezik meg a jelentés azokról sem, akiknek e teljesítmény lehetősége köszönhető, mondván: «A főváros tanácsának és a könyvtári bizottságnak minden alkalommal tapasztalt, a kultúra megbecsülésétől áthatott támogatása is lehetővé tette, hogy mind a központi, mind a fiókkönyvtárak teljes odaadással szolgálhatták hivatásukat». A könyvtár dologi szükségleteire 430.000 pengőt fordítanak, amiből kizárólag a központi könyvtár gyarapítására rendes javadalmul 132.000 pengő szolgál, amihez a központban még kötésekre, katalogus nyomtatására s hasonló dologi kiadásokra 64.000 pengő járul. Ily anyagi erők birtokában jó lélekkel fejezhetette be jelentését a könyvtár igazgatója mondván: «Nagy feladatokat csak erős lé-

lekkel és reményekkel lehet megvalósítani. A Fővárosi Könyvtár főadatai a jövőre is adva vannak és hacsak rajtunk múlik, jövő terveink a könyvtár teljesítményét és jelentőségét tovább fogják emelni». I. K.

Buda és Pest a szabadságharc idején. 1848—1849. A 80 éves évforduló alkalmából. A Fővárosi Nyilvános Könyvtár Budapesti Gyűjteményének Bibliografiai Munkálatai I. (Budapest, 1929.) 50, (2) l. 8. r.

Ezzel a kiadvánnyal a Fővárosi Könyvtár igazgatósága, hasznos bibliográfiáinak (Aktuális Kérdések Bibliográfiája) egy új sorozatát kezdi meg, amely különösen a főváros multja iránt érdeklődőknek és történéseinknek fog nagy szolgálatot tenni. A Fővárosi Könyvtár «Budapesti Gyűjtemény»-e, amely 15 év óta rendszeresen halmozza fel a város történeti anyagát, immár oly gazdaggá lett, hogy a várostörténeti kutatásnak egyik legjelentékenyebb forrása. Ezt bibliografiai munkák kibocsátásával könnyen hozzáférhetővé és használhatóvá tenni a leghasznosabb s legdicsérendőbb munkák egyike. Az első füzet aktualitását az 1848-as események évfordulója adta meg, amikor a «kimondottan fővárosi vonatkozású könyvcímek mellett feldolgoztuk az általános érdekű munkákat is — olvassuk az Előszóban — amelyek a könyvtár gyűjteményeiben található és amelyek nagyobb fejezetekben foglaloznak az egykorú budapesti eseményekkel. Az ily munkák fejezeteit a terjedelem és fontosság arányában utalással jeleztük.» A tárgyszerinti jól áttekinthetően rendszerezett csoportosításból a szépirodalmi feldolgozások sem hiányzanak (85 cím). A bibliográfiához pontos névmutató csatlakozik. I. K.

A Fővárosi Pedagógiai Könyvtár Évkönyve és szemelvényes szakjegyzéke. Új folyam. 1. szám. Budapest. Székesfővárosi házi nyomda. 1928. XVIII, (2) 212 l.

Az Évkönyv mint címe is elárulja, a Pedagógiai Könyvtárban található művekről válogatott sorozat jegyzékét nyújtja pontos bibliografiai leírásban, szép kényelmes nyomtatásban, úgyhogy a kivágott címek céaulára ragaszthatók volnának. Bevezetőül «A könyvtár története» szolgál, mely általános érdekre joggal tart igényt. Az alapítás BÁRCZY István tanügyi tanácsnokságának idejére nyulik vissza. Fokozatos fejlesztés után 1912-ben a Pedagógiumi Szeminárium helyiségeibe helyezték át s tették nyilvánossá s dr. OZORAI Frigyes vezetése alá helyezték. 1916-ban 15.000 kötetből állott e könyvtár. A háború utáni súlyos esztendőök állagában nagyon